spe uocationis uestre. Unus domi
nus. una fides. unum baptis
ma. Unus deus et pater omnium.
qui super omnes et per omnia et in
omnibus nobis. Qui est benedictus
in secula seculorum amen. Gr.
Beata gens cuius est dominus deus eorum po
pulus quem elegit dominus in hereditatem
sibi. V. Verbo domini celi firmati sunt et spi
ritu oris eius omnis uirtus eorum.
Alleluia. V. Paratum cor meum deus para
tum cor meum cantabo et psallam in glo
ria mea. Secundum lucam. 2
In illo tempore. Cum intraret
ihesus in domum cuiusdam prin
cipis phariseorum sabbato
manducare panem. et ipsi ob
seruabant eum. Et ecce homo
quidam ydropicus erat an
te illum. Et respondens ihesus dixit

Sub Verem
Novum

Prouerbia Senece

Incipiunt prouerbia Senece secundum ordinem alphabeti.:

ALienum est omne quicquid optando euenit
Ab altero expectes. alteri quod feceris
Animus vereri q̄ scit. scit tutus aggredi
Auxilia humilia firma consensus facit
Amor animi arbitrio sumitur. non ponitur
Aut amat. aut odit mulier. nihil est tertium
Ad tristem partem strennua suspitio debetur
Ames parentem si equus est aliter feras
Aspicere oportet quod possis perdere
Amici vicia si fers. facis tua
Aliena homini ingenuo. acerba est seruitus
Absentem ledit qui cum ebrio litigat
Amans iratus multa mentitur sibi
Auarus ipse miserie causa ē sue. amās quid cupit scit. q̄d
sapiat nō videt. amās qd̄ suspicatur vigilans. somniat
Ad calamitatem quilibet rumor valet
Amor extorqueri non potest. sed elabi potest
Ab amante lachrymis redimamus iracundiam
Aperte cum est mala mulier. tum demum est bona
Auarum facilem capias vbi non sis idem
Amare et sapere vix a deo conceditur
Auarus nisi cum moritur. nihil recte facit
Astute crines dum celantur. etas indicatur
Auarus damno potius q̄ sapiens dolet
Auaro quid mali optes. nisi vt viuat diu
Animo dolenti nihil oportet credere
Alienum nobis. nostrum plus aliis placet
Amare iuueni fructus est. crimen seni

Anus cum ludit·morti delicias facit
Amoris vulnus idem qui sanat facit
Ad penitendum properat cito qui iudicat
Amicos res optime parant. aduerse probant
Aleator quanto in arte est·tanto est nequior
Amor ocioso causa solicitudinis est.
Aberrare a fortuna tua non potes· obsidet te
A quocunque descenderis. magno apparatu sequitur
Acerrima virtus est. quam vltima necessitas excutit
Agat priceps curā nō tantū salutis. sz honeste cicatricis
A duabus causis prestare princeps solet: si aut se vindicat·aut alium

B

Bis est gratum quod opus est. si vltro offeras
Bonarum rerum consuetudo pessima est
Beneficium qui dare nescit·iniuste petit
Bonum est fugienda aspicere in alieno malo
Beneficium accipere·libertatem vendere est
Bona nemini hora est· vt non alicui sit mala
Bis enim est mori·alterius arbitrio mori
Benefitia plura recepit. qui scit reddere
Bis peccas cum peccanti obsequium accōmodas
Bonus animus lesus. grauius multo irascitur
Bona mors ē homi. vite que extinguit mala
Beneficium dando accepit·qui digno dedit
Blanditia non imperio sit dulcis venus
Bonus animus nunquā erranti obsequiū acconmodat
Beneficium qui se dedisse dicit. petit
Beniuoli coniunctio animi maxima est cognatio
Beneficium sepe dare. docere est reddere
Bonitatis verba mutare maior malitia est
Bona opinio homi tutior pecuia ē· bonū qd ē supprimit
neq̄ q̄p extiguit bis. vincit. qui se se vincit in victoria

Benignus etiam dandi causam cogitat
Bis interimitur· qui suis armis perit
Bene dormit qui non sentit quã male dormiat
Bonorum crimen est officiosus miser
Bona fama in tenebris proprium splendorẽ obtinet
Bene cogitata si excedunt· non occidunt
Bene perdit nummos iudici cum dat nocens
Bonis nocet· qui malis parcit
Bon9 iudex ẽ· qui nouit dispẽsare qd dãdũ ẽ et quaten9
Bone iusticie proxim9 modus ẽ seueritas
Beneficiũ est eo carere· qd inuitus possideas
Beneficium est semper reddere bonitatis verba
Bonum est reddere bonitatis verba
Bonum est reddere bona verba etiam inimicis
Bona que veniũt. nisi sustineant cadũt vt opprimant
Bona imperãte anima· est pecunia
Bonum ad virum. cito moritur iracundia
Breue mẽs ipa ẽ memoria iracũdie bona turpitudo ẽst
que periculum vindicat
Bona cõpat psidia misericordia
Beneficium dignis vbi des· omnes obligas

C

Conserua vicia ferimus nisi rephendimus
Crudelis in re aduersa obiurgatio
Cauendi nulla est dimittenda occasio
Cui semper dederis· ubi neges rapere imperas
Crudelem medicum intẽperans facit eger
Cuius mortem amici expectant. vitam oderunt
Cum inimico nemo gratiã cito redit
Citius venit periculum cum contemnitur
Casta ad virum matrona parendo impat
Cito ignominia fit superbi gloria
Consilio melius vincas quam iracundia

Cuius dolori remedium est pacientia
Cum vicia prosunt peccat qui recte facit
Contumeliam nec fortis potest. nec ingenuus pati
Cōscientiam amici. nulli⁹ inuenit lingua preceps
Contemni est leuius quam stulticia percuti
Comes facundus in via ꝓ vehiculo est
Cito imꝓborum leta ad perniciem cadunt
Crimen relinquit vite. qui mortem appetit
Clemētia i quā cūqꝫ domū venerit. felicē eā trāqͥl lāqꝫ pͥsta
Clemēcia ē tēpancia animi in potestate vlciscēdi ⸿bit
Clementia est leuitas superioris aduersus inferiorem
Cōsuetudo peccandi. multitudinē facit peccantiū

D

Iscipulus est prioris. posterior dies
Damnare ē obiurgare cū auxilio opus est
Diu apparandun ē bellum vt vincas celerius
Dixeris maledicta. cū ingratum hominem dixeris
De inimico non loquaris malum. si cogites
Deliberare vtilia. mora est tutissima
Dolor decrescit. vbi quo crescat non habet
Dediscere flere feminam est mendacium
Discordia fit charior concordia
Deliberandum est diu quicquid statuendū ē semel
Difficilem habere oportet aurem ad crimina
Dum est vita grata. mortis conditio est optima
Damnū appellandū est cū mala fama lucrum
Ducis in consilio posita est uirtus militum
Dies quod donat timeas. cito raptum venit
Dimissum qͦd nescitur non admittit
Difficilius est moderari. vbi dolori debetur vlcio : quam vbi exemplo

E

Etiam innocentes cogit mentiri dolor
Etiam peccato recte prestatur fides
Etiam celeritans in desiderio mora est
Ex vitio alterius sapiens suum emendat
Et deest et superat miseris cogitatio
Etiam obliuisci quod scis. interdum expedit
Ex hominum questu. facta est fortuna dea
Effugere cupiditatem regnũ est inuenire
Exuli vbi nusq̃ dom⁹ ē. sine sepulchro ē tanq̃ mortuus
Et qui faciunt odiunt iniuriam
Eripere telum et non dare irato decet
Exilium pati est patrie se degenerare
Etiam capillus vnus habet vmbram suam
En quammiserum est fieri. metuendo senem
Etiam hosti est equus qui habet in consilio fidem
Excelsis malis facilius casus nocet
Errat si quis existimat tutum diu esse regem
Ex seua animaduersione nulla regi gloria est
Euadere pōnt pusilla mala et ṽba dare ingētib⁹ obuiã
Excusationē q̃rere viciũ ē. oĩa ad deũ relinque ⸿itur
Elemosyna nō tã accipientibus quam dan tib⁹ ꝓdest
Ex spe premij. solacium fit laboris

F

Idem qui perdit. se seruat in reliquũ
Fortuna cũ blanditur. captatum venit
Fortunam citius reperies. quam retineas
Formosa facies muta commendatio est
Frustra rogatur. qui misereri non potest
Fortuna vnde aliquid fregit. casus est
Fraus ē accipe quod non possis reddere
Fortuna nimium quem fouet. stultum facit

Fatetur facinus is·qui iudicium fugit
Felix im pbitas. optimorum est calamitas
Feras. non culpas. qd inmutari non potest
Futura pugnant. nec se superari sinant
Furor sit. lesa sepius paciētia
Ficta cito ad naturam suam recidunt
Fidem qui perdit nihil potest vltra perdere
Facilitas animi. ad partem stulticie rapit
Fides vnanima vnde abijt nunquam redit
Fidem nemo vnquā perdit. nisi qui non habet
Fortuna obesse nulli contenta est semel
Fulmen est. vbi cum potestate iracundia habitat
Frustra cū ad senectutem ventū est repetes adolescētiā
Falsum maledictum·maliuolum mendatium est
Femine naturam regere. desperare odium est
Feras difficilia. vt facilia leuius feras
Fortuna nemini plus. quā consilium valet
Fortuna vitrea est. que cū tantū splendet frangitur
Feras quod ledit. vt quod prodest perferas
Facit gratū fortuna quem nemo uidet
Facili⁹ priuatis ignoscit. ptinaciter se iudicātibus
Frequens vindicta. paucoꝝ odiū reprimit·omniū irritat

G

Raue preiudiciū ē·quod iudiciū non habet
Grauissima est pbi hominis iracundia
Grauis animi pena est. quem post factū penitet.
Grauis animus dubiam nō habet sentenciam
Graue est malū omne. quod sub aspectu latet
Grauius nocet·quodcunqꝫ inexpertum accidit
Grauior est inimicus. qui latet in pectore
Grauissimū est imperium consuetudinis
Graue crimen etiam cum dictum est leuiter nocet
Grauis a magnis ad maiora fit

H

Eu quam difficile est glorie custodia

Homo extra corp° suū ē. cū irascitur heu quā timid° qui se mori tutū putat homo qui in hoie calamitoso est misericors meminit sui

Honesta turpitudo est mori pro bona causa

Habet in aduersis auxilia. qui cōmodat in secundis

Heu quā miserū est discere seruire. vbi sis doctus dociari

Heu quam miserum est fieri metuendo senem

Heu ꝙ miserꝝ ē ab illo ledi. de quo nō possis queri

Hominem experiri multa. paupertas iubet

Heu dolor quam miser est. qui in tormēto vocē nō habz

Heu quam penitenda incurrunt. viuendo diu

Habet suum venenum. blanda oratio

Homo totiens moritur quotiens amittit suos

Homo sp in se aliud fert. in alterum aliud cogitat

Honestus timor. alterum patrimonium est

Homo nescit si sine dolore fortunam inuenit

Honeste seruit. qui succumbit tempori

Homo vite cōmodatus est: non donatus

Heres fictus. sub persona risus est ¶ nupcie

Heredē sciē vtili° ē. ꝙ querere hn̄t locū maledicti crebre

Hec clementia principem decet. vt quocunꝗ venerit mansuetiora omnia faciat ¶ funera

Haud min° turpia sūt pricipi mlta supplitia. ꝙ medicoꝝ

J

Nferior horrescit quicquid peccat superior

Jnimicū vlcisci. vitam accipere est alteram

Jd agas. ne quis merito tuo te oderit

Jnuitum cum retineas. exire incitas ingenuitatē ledis cum indignum roges

Jn nullo auarus bonus est. in se pessimus

Inopi beneficium bis dat. qui dat celeriter
Inopie parua desunt· auaricie omnia
Instructa inopia est. in diuicijs cupiditas
In se vitat culpam qui peccatum preterit
Iucundum nihil est. nisi quod reficit varietas
Ingenuitas non recipit contumeliam
Impune peccat in eum. qui peccat rarior
Ingratus vnus miseris omnibus nocet
In miseri vita. contumelia est
Ita amicũ habeas. posse vt facile fieri hũc īimicũ putes.
Inuidiã ferre. aut fortis aut felix potest. in timore semp mē
dax iracundia ē. inuidia tacite· sed minute irascitur
Iratũ breuiē vites· sꝫ inimicũ diu īiuriaꝝ remediũ· ē obli
Iracundiam qui vincit hostem superat maximũ Cuio
Iocum tacentem crimen faciat acrius
In malis sperare bonum. nisi innocens nemo solet
In vindicando criminosa est celeritas
In honesta res est suos vincere. satis est potuisse punire.
Imago animi sermo est. qualis est vir talis oratio
In felicitate se erigere· est felicitatem submittere
In felice felicitas est innocentia· nequicia ipsa pena sui ē
inimicum quamuis humilem. docti est timere
In calamitoso· risus etiam iniuria est
Iudex damnatur. cum nocens absoluitur
Ignoscere humanum est. vbi pudet cui ignoscitur
In rebus dubijs. plurima est audatia
Illo nocens se damnat quo peccat die
Ita crede amico. ne sit inimico locus
Iratus etiam facinus consilium putat
Inuidia id loquitur. nō qui subest irritare est calamitatē.
cũ te felicē vocaueris ius supra omnē īiuriã positũ scias
Imbecillos oculos eē. q̄ ad alienã lippitudinē suffũdũt

L

Deco ignominie est· apud indignum dignitas
Laus noua vbi oritur. etiam vetus admittit
Leso doloris remedium. inimici dolor
Leuis est fortuna. que cito reposcit quod dedit
Lex vniuersalis. que iubet nasci et mori
Lucrum sine damno alterius fieri non potest
Lasciuia et laus· nunquam habent concordantiam leg ... nocens
verretur· fortunam innocens
Libido indicium est quod leuitas sapit
Libido etiam cunctos sub vultu domat
Laxa crudelitas. non est vocanda clementia

M

Alignus fieri. maxime ingrati docent
Multis minatur. qui vni facit iniuriam
Mora omnis odio est. sed facit sapientiam
Mali causa est. que requirit misericordiam
Mori est felicis. antequam mortem inuocet
Miserum est a rege cogi· quod cupias loqui· miserrima est
fortuna. que inimico caret malus est vocandus· qui sua. est
causa bonus. monstro similis est· auaricia vnica
Malis displicere. laudari est
Malus vbi bonum se simulat. tunc est pessimus
Metus dum venit earum habet sonus locum
Mori necesse est. sed non quotiens volueris
Male geritur. quicquid geritur fortune fide
Mortuo qui mittit munus nihil dat illi. sibi adimit
Minus est quam seruus dominus· qui seruos timet
Magis heres fidus nascitur. quam scribitur
Malos in consilio femine vincunt viros
Mala est voluntas· ad alienum consuescere
Maximo cum periculo custoditur· quod multis placet.

Mala est medicina. vbi aliquid nature perit
Male nature. nunq̄ doctrina indigent
Miseriam nescire. sine periculo est viuere
Male viuunt qui se semper victuros putant
Maledictum interpretando facies acrius
Male secum agit eger· medicum qui heredem facit
Minus decipitur. cui negatur celeriter
Mutat se bonitas cum irritatur iniuria
Mulier cum sola cogitat male cogitat
Male facere qui vult· nusq̄ causam inuenit
Maliuolus semper sua natura vescitur.
Multos timere habet· quem multi timent
Male imperando· summnm imperiū amittitur
Mulier que nubit multis. multis non placet
Misera ē egritudo animi. ob alienaꝝ speciem muiseriarū
Misericordia non causam sed fortunam spectat
Magnam fortunam. magnos animos decet
Magni animi ē ꝓpriū esse ⁊tranquillū ⁊ iīurias atq̄ offē
siones semper despicere
Muliebre ē. furere in ira. misericordia est vicina miseriꝫ
habet enim aliquid trahitq̄ ex ea
Malo veris offendere q̄ placere adulando
Morbū eē scias nō hilaritatē sꝑ arridere ridentibꝰ. ⁊ ob
omniū estimationē ip̄m quoque os deducere

N

Nihil agere semper infelici ē optimum
Nihil peccent oculi. si oculis animus imperet
Nihil ꝓpriū dicas· quod mutari possit
Non cito ruina perit· vir qui ruinam timet·
Nullus ē ꝗ̄tus questus q̄ eo quod habes carere
Nescis quid optas aut quid fugias. ita ludit dies
Nunquam periculum sine periculo vincitur

Nulla est tam bona fortuna· de qua nihil queri possis
Nusq̄ melius morimur homies quā vbilibenter viximꝰ
Negandi causa auaro nunquam deficit
Nondum felix es. si nondū te turba deridet
Nam si nullos īimicos tibi iniuria. multos tamē inuidia
Nō eni aspiciat q̄ plenas q̄sq; manꝰ deo. sȝq̄ puras ad-
Nō eni alit nisi optimꝰ animꝰ pulcherrimꝰ dei cultus est
Non alit viuas insoluti dine· aliter in foro ¶moueat
Nihil petas qđ negaturus es
Nihil negabis qđ petiturus es
Nihil magnū ē in rebꝰ hūanis. nisi aīꝰ magna despiciens
Nihil interest quo animo facias. qđ fecisse viciosum est
Nam facta cernuntur· animus non videtur
Non q̄ multis placeas sed quibuslibet stude
Nequicia ipsa pena sui ē nā mala ꝯciētia sepe tutā ē secu-
Neminē cito accusaueris ¶ra nunquam
Neminem cito laudaueris
Nullū putaueris esse locū sine teste nulla pusilla domꝰq;
multos recipit amicos nunq̄ scelꝰ scelere vindicādū est
Nimium alterando veritas amittitur
Nō mltū sup̄ eū eminet quis. cui se irascēdo exequat
Nobilʼ possessio sapiētia ē q̄ distributa suscipit incremētū
auarū dedignata possessorē cito nisi publicet elabitur
Non alia facies est quieti moratiq; imperij . qnam sereni
celi et nitentis
Nullum ex omnibus clementia magis. quam regem aut
prelatum decet
Nemo potest personam diu ferre fictam· ficta cito in
naturam suam recidunt. nunquam liquidum sincerumq;
ex turbido venit
Nullū morosiꝰ ē animal maioriq; arte tractandū quā hō
⁊ nulli maiorıq; arte tractandum quam homo ⁊ nulli ma
gis parcendum quam homini

O

mne peccatum est actio
Omnis actio ẽ volũtaria. tã honesta quã turpis;
Omne ergo pctm̃ volũtariũ est
Omittite excusatioñe nemo peccat inuitus
Om̃e viciũ hȝ patrociniũ suũ odia mltoꝝ sub oculo latẽt
Oia tũ pãdunt̃ cũ nõ dico si cecideris sȝ si titubaueris
Omnis effect⁹ habet. vt in eo in quo ipe insanit· in idẽ pu
tet ceteros furere· oẽs eni vitã differẽtes. mors incerta ꝑ
uenit· ois itaqȝ dies velut vltim⁹ ordinãdus ẽ. opinant̃ de
te hoĩes male sȝ mali. displicere eni malis laudabile est
Oratorẽ te puta· si tibiipsi quod oportet ꝑsuaseris
Odium oportet peccandi nõ metum facias
Obiurgationi semper aliquid blande admisce
Optimũ ẽ sp ignoscere tanquã si ipse pecces quottidie
Optimũ ẽ maioꝝ vestigia sequi· si recte ꝓcesserunt
Omnis doctor inuite oratiõis peccãs turpior est
Ob hoc ꝙ in offitio cui⁹ magister esse vult labit̃ omni rẽ
moderatio est adhibenda· que sanabilia ingenia distingue
re a deterioratis sciat

P

Eccãdi duo sĩt generã. aliđ ex ꝓposito: aliđ ex negli·
Pleriqȝ metu cessãt peccare nõ inocẽtia ℭgencia
Profecto tales timidi nõ innocẽtes sũt dicendi.
Priusquã ꝓmittas deliberes vt cũ promiseris facias pri
us si negaueris fecisse postea fallere est
Propt̃ causã multo amico dab. mlte eciã causa ꝯtra ami
Pro eo religiosior eris quo melior ℭcum
Prestabis parẽtib⁹ pietatẽ. cognatis dilectionem
Prestabis amicis fidem· omnibus equitatẽ
Pacẽ cũ omnibus habebis· bellum cũ vicijs

Pecunie impare oportet·non seruire
Pecunia si vti scias ancilla ē.si nescias domina ē
Putand⁹ ē rctē fortior.q̄ cupiditates tāq̄ hostes sbuijcit
Patria est vbicunq; bene vixeris
Peior sunt tecta odia quam aperta
Propterea te loquax iimic⁹ tucioꝛē quā taciturn⁹ ostēdit
Proximū ad inocētiā tenet locū verecūdia et pctī cōfessio
Pleriq; cū stultis maledicūt.ipsi sibi conuiciū faciunt
Perturpe ē eni quod obijcitur in obijciēte cognosci
Pulcherrimū est omnia prestare.nihil exigere
Principiū discordie ē.aliquid ex cōmuni ꝓpriū facere
Pleriq; famam cōscientiam pauci verentur
Parcēdū ē im ꝓbandis ciuib⁹ . nō alit quā mēbris lang⁹
Principium seuicie bellum est ¶ uētibus
Pestifera vis valere adnocendum
Prope est vt libenter damnet qui cito
Prope vt non que damnet qui nimis
Peccandi verecundiam facit ipsa clementia regentis

Q

Uidā quosdā occidūt iimicos,nō q2 habeāt·s3 q2
Quē iimicū ē nocuisse·t q2 odēis ledē ꝑmetuerāt
Quanto iniqui⁹ ē odisse.quia leseris
Quam magnarum virū est negligere ledentem
Qui enim vindicat.sentit
Quis sis interest·non quis habearis
Quāuis agas ut ne q̄s merito tuo te oderit.erūt tn̄ q̄ sp̄
Quā magnū ē nō laudari·⁊ eē laudabilē ¶oderint
Qui succurrere perituro potest.cū nō succurrit occidit
Q uid est homini inimicissimum·alter homo
Qui propter pecunie vł libidinis amorem morit·ostēdit

se nunq̄ sui causa vixisse
Que sunt maxime diuicie. nō desiderare diulcias
Quis plurimū habet. is qui minimū cupit
Quid est dare beneficiū· imitari deum
Quis est pauper qui sibi videtur diues
Quidam inimici graues sūt amici leues
Quietissime viuerēt hoies in terris· si duo v̄ba tollerētur
Qui pauptatē timet. timid⁹ ē   ¶ scȝ meū et tuū
Quod tacitum esse vis· nemini dixeris
Quia nō poteris ab alio silētiū exigere· si ti ip̄e nō prestas
Qui equo animo malis miscetur· malus est   ¶ potestatē
Qui suus crudel̄r. ē ostēdit in aliis volūtatē nō deeē sed
Qui ab hoc iiuriā facit q̄ pōt. cito desinit q̄ fecit
Quid dulci⁹ quā habē amicū. cū quo oia audeas
Quem sic credis vt te. cui sic loquaris quasi tecū
Quāti tales aicos habē voluerūt ⁊ ip̄e tales eē nō poñt
Quō se fortuna et fauor inducit hominem
Quicq̄d equo pl⁹ futuȝ ē. in ptē hūaniorē inclina vl̄ pre
Quid eo infelici⁹· cui iam malū eē necesse ē   ¶ pondera
Quid potest ab eo quisq̄ sperare· quē malū esse docuit
Quottidie damnat̄ q̄ semper timet
Quottidie est deterior posterior dies

R

Epelli se homines facilius. q̄ decipi possunt
Respue crudelitatē· et matrem crudelitatis iram
Reuera memoria beneficioȝ fragilis ē· iiuriaȝ tenax
Ridiculum est odi nocentis innocentiā perdere
Res vera ē qui a multis timetur multos timet
Regib⁹ est peius multo. q̄ seruientibus
Reuera qua illi singulos isti vniuersos timent
Res ip̄a vt ip̄a re possū⁹ efficiet. si polliceri ꝑerā⁹ honesta
Rē maximā sibi ꝓmittit sapiētia. vt te reducat tibi recta
ingenia debilitat verecūdia. praua confirmat audatia

Res optima est nõ scelẽratos extirpare sed scelera
Recte parẽtẽ ⁊ misericoꝛẽ laudas. qꝛ ptinet ad gloꝛiã tuã
Res magne clemẽtie ẽ idulgẽdo corrigẽ pccã q̄ vidicãdo
Rege incolumi mens omnibus vna ẽ. amissoꝛũ pete fidẽ
Regibꝰ certioꝛ est. ex mansuetudine securitas

Sunt quoꝛum coꝛpus innoxiũ est. et in mille fa-
cinoꝝ furias mens ociosa discurrit
Si inclientulam felicis hominis potẽtisq̃ perue-
neris aut veritas aut amicicia perdenda est
Si vis beatus esse. cogita hoc pꝛimũ contemni
Si multis placuerit vita tua. tibi placere non poterit
Solitudinẽ querit q̄ vult cũ innocentibus viuere
Stultum est timere. qd̄ vitari non potest
Semp̄ dissensio ab alio incipiat. a te recõciliatio
Succurre paupertati amicoꝝ. immo potius occurre
Secrete admone amicos. palam lauda
Si bene te institueris pudeat te fieri deterioꝛem
Si quis irascitur penas ab alio expetit. a se exegit
Seuerissie eni nos aduersũ peccãtes gerimꝰ. ⁊ ipe eadẽ-
Seueritas assidua amittit auctoꝛitatẽ ¶ cõmittimꝰ
Sicut foꝛmosa pictura ẽ cuius nulla p̄s erat. sic foꝛmosꝰ
hõ in quo nulla pars peccati feda est. pꝛoinde hoc domi-
hoc foꝛis. hoc omi genere vite teneamꝰ. vt nob̄ iexoꝛabi-
les simꝰ exoꝛabiles illis q̄ nõ nisi sibi dare veniã nesciunt.
Si inuitus pares seruus es. si volens minister
Scias eum multis virtutibus abũdare. q̄ alienas amat.
Si inuideris maioꝛ eris nam qui inuidet minoꝛ est
Scito quid ẽ inuidia. doloꝛ ani est ex alienis cõmodis
Scito etenī illud. qꝛ nulli inuidet bonitate preditur
Sũt m̄lti q̄ plurimũ verbis. nõ cõtẽnũt. sꝫ ipa q̄ spernũt-
Seueritatẽ abditã clemẽtiã in pcinctu habꝫ ¶ clam furãt
Sapiẽs nihil facit qd̄ nõ dꝫ ⁊ nihil p̄termittit qd̄ debet
Seruis imperare moderare. laus est

T

Timid⁹ cautū se vocat sordidus parcum
Tutissima res ē nihil timere preter deum
Tene semper vocis et silencij tēperamentū
Tū et in hoc incūbe· vt libēci⁹ audias quā loquaris
Tacere qui nescit ·nescit loqui
Tristitiam si potes .ne admiseris
Turpe prebet spectaculum. anim⁹ eger
Turpia ne dixeris paulati eni pudor rez p verba discutit
Transibit sermo in effectū si honesta loquamur
Tollerabilior ē qui mori iubz quā qui male viuere
Tollerabilior pena est non posse viuere quā nescire
Talem diligentiā exhibe in amicicijs comparādis. vt incipias amare quem deinceps possis odisse
Tu ꝓ mū exhibe te bonū. et sic queras altez tui similem
Turpi⁹ nihil ē quā cū eo bellū gerere. cū q̊ familiarit vixe
Tā omib⁹ ignoscere. quā nulli credulitas est Cris
Tādiu a piculo oberit popul⁹ quādiu sciet ferre frenos
Tyrann⁹ a rege distat factis. non nomine

V

Vix quisq̄ in bonum nisi ex malo transit
Vis oib⁹ eē not⁹· pri⁹ effice vt neminē noueris
Vis habere honorē dabo tibi magnū impiū. impa tibi
Vide si ad huc mal⁹ es similibus parce
Ver⁹ eē destitisti. quare alijs locū emēdatiōis abscidas ?
Vicium prius fuit obseruatio nunc mos est
Verum non dicimus non audimus
Utilis educatio et disciplina. mores facit
Unde bona consuetudo excutere debz. q̄ mala instruxit;
viriliter feras q̄ necesse ē. dolor paciētia vincitur
Verba rebus. non personis accipienda sunt
Vires tuas amici beneficijs. inimici iniurijs senciant

Vita oīs breuis ē. ideo immortalitas ē mors honesta
Vir ē bon⁹ qui intantū perduxit animū suū. vt non modo nolit peccare· sed etiam non possit
Vt aliquid auri extrahamus. terrā ꝑuertimus
Vt summū bonū occupem⁹. scrutari pectus ꝓ piget
Virtutē cui⁹ ꝓgressū videris. nō exitū finemqȝ desperes
Volūt hoīes ita ꝓceptū eē vt viuūt· nō ita viuē vt ꝓceptū ē
Vtendum est de diuicijs et non abutendum. vt nec inde a supiorib⁹ cōtemnaris nec ab inferiorib⁹ timearis
Vbi vsitata remedia non ꝓcedunt. tenta contraria
Vbi discrimen inter bonos malosqȝ sublatum est· confusio sequitur et viciorum eruptio
Venia est pene debite remissio· vt fulmina paucoꝝ periculo cadunt omnium metu sic animaduersiōes magnarū potestatem terrent lacius ꝙ nocent
Vtinam ea lex homini esset vt cum telo suo frangeretur. nec sepius liceret nocere quam semel

Z

Elū de deo tātum habeas. nō cōtra homines
Zelari autem hominibus viciosum est

Explicīunt prouerbia Senece

ely patres. In omnibus
es scutum fidei. in q
omnia tela nequissi
a extin ere. Et galeam
salutis e. et gladium
s quod verbum dei.
refugium factus est nob Tr.
ne et progenie. V. Priusquam
rem aut formaretur terra et or
in seculum tu es deus.
De profundis clamavi ad te
ne exaudi vocem meam.
Secundum iohannem.
t quidam regulus
ius infirmabatur
arnaum. Hic cum au
a ihesus veniret a iu
leam. abiit ad eum
ut descenderet et
ilium eius. Incipie

teus docuisti me
nectam et senu
Mentes n
possidea
m celestis op
sensus in no
pueniat effe
Iustus es domine et re
tuum fac cum servo
tuam. ps. Beati imm
ambulant in lege d
Tua nos d
et semper et p
tur. actionis
stet esse intentio
A Rs. Obse
ctus in do
ambuletis vo
cati estis cum o
te et mansuet